

ki je tudi v politiki dobro. Velik pregrešek bi bil in slovensko časopisje gotovo ne bi molčalo, ako bi naši poslanci kaj dovolili za meščanske šole in učitelje.

Gledé vprašanja, kako se naj pokrijejo novonastali stroški, žele učitelji sami in nam je znano tudi iz ust naših poslancev, da se bo vse storilo, da kmet ne bo čutil spremembe v učiteljskih plačah. O tem nam torej ni treba nadalje govoriti.

A nekaj še pogošamo v postavi, katero je predložil deželni odbor deželnemu zboru glede zvišanja plač. V njem ni preskrbljeno za slučaj, da dobimo za Spodnji Štajar poseben deželnošolski svet. Naš program »Proč od Gradca« nam mora biti vedno pred očmi in kar nasprotuje temu programu ali kar se ne soglaša z njim, mora se spremeniti v soglasje. Tako tudi ta postava. V § 2. mora biti dostavek, da se v slučaju ustanovitve odseka deželnošolskega oddelka za Spodnji Štajar oddelku prepusti vse, kar bo potrebno ukreniti za spodnještajarske šolske okraje. Glede svojega programa bodimo brezobzirni in jekleni! Dal Bog, da se zadeva o učiteljskih plačah kmalu ugodno reši za učiteljstvo, ki bo potem gotovo še z večjim veseljem in navdušenjem izvrševalo svojo važno prosvetno nalogo!

Deželni zbor štajarski.

Gradec, 15. marca.

Na dnevnem redu današnje seje so volitve v razne odseke. V finančni odsek, ki šteje 12 udov, sta prejšnja leta bila izvoljena 2 katoliška Nemca in sicer tista dva, ktera je katoliška stranka sama nasvetovala. Lani nemška narodna stranka ni hotela voliti Hagenhoferja in Herka, ktera so priporočali katoliški Nemci, temveč dva druga moža izmed njihove srede. Ta dva pa nista sprejela volitve. Pri novi volitvi sta bila potem izvoljena dva druga nemška narodnjaka in katol. Nemci niso imeli ne v finančnem, pa tudi ne v nobenem drugem odseku nobenega zastopnika. Enaka je zopet letos. Katoliški Nemci so zahtevali, naj se izvolita gg.: Hagenhofer in Herk, za ktera so glasovali tudi Slovenci in nekateri veleposestniki; toda ostala sta v manjšini. Enako se je godilo tudi skoraj pri vseh drugih volitvah. V imenu poslancev katoliške stranke je izjavil koncem seje prelat Karlon, da poslanci, ki so bili izvoljeni v odseke proti nasvetu stranke, se ne bojo vdeleževali njihovega posvetovanja. S tem počenjanjem je pokazal Schönererjane Walz in njegovi pajdaši, da hočejo tudi v

tem zasedanju postopati brezobzirno proti katoliškim poslaneem. Izmed Slovencev so izvoljeni: v finančni odsek Josip Žičkar; v šolski dr. Dečko; v občinski dr. Rosina; v železnični dr. Sernek; v peticijski M. Lendovšek. Finančni odsek si je izvolil kot načelnika grofa Kotulinskega, kot njegovega namestnika Forcherja; v zapisnikarja sta izvoljena: Stallner in Žičkar.

Na to se je izročila obilna tvarina dotičnim odsekom. Med drugimi predlogi deželnega odbora je tudi predlog zastran zboljšanja učiteljskih plač, ki bojo zahtevale pomnoženje deželnih stroškov za 405.606 gld. ali zvišanje deželnih doklad za 6.4%. (Lani so znašale deželne priklade 39% — vsled predloga deželnega odbora bi narasle toraj na 45.4%.) Ako pa deželni zbor pritrdi predlogu, ki ga je učiteljstvo sestavilo, bi se deželni stroški pomnožili za 1,133.340 gld.

Ta predlog zastran povišanja učiteljskih plač bo gotovo eden izmed najvažnejših v tem zasedanju deželnega zbora.

Grof Thun odstopi.

Vedno bolj pogosto se slišijo glasovi, da je stališče Thunovega ministerstva omajano in da bo kmalu moralo odstopiti. V višjih državnih krogih so nezadovoljni s Thunom, ker se bojijo, da bi grof Thun ne storil avstrijskem Nemcem kake krivice, in ker menijo, da bi se tudi pri nas lahko parlamentarni nered tako mirno poravnal, kakor na Ogrskem. Seveda je bojazen prazna, da bi grof Thun postal krivičen proti Nemcem in tudi to ni res, da bi se pri nas državni mir ravno tako lahko pridobil, kakor na Ogrskem. Pri nas so druge razmere. Mogoče, da se bo moral Thun umakniti svojim nasprotnikom-državnikom, toda težko da bo njegov naslednik imel v vladanju več sreče. Brez Slovanov se v Avstriji državni voz ne bo več naprej pomikal.

Zadružna organizacija.

Ker kranjski liberalni trgovci in obrtniki hočejo preprečiti različne kmetom koristne zadruge, odgovarjajo jim krščanski socialisti še z večjo agitacijo za zadruge. V ta namen bo dne 6. aprila v Ljubljani v Katoliškem domu zboroval shod slovenskih gospodarskih zadrug s sledečim dnevnim redom: 1. Nameni kmečkih in obrtnih zadrug. 2. Vzajemno delovanje gospodarskih zadrug. 3. Konsumna društva in njih nasprotniki. Vsak, ki ga zanima zadružno gibanje na Slovenskem, se sme udeležiti shoda. Zanimivo je, da bodo

ravno isti dan zborovali tudi kranjski liberalci ter se posvetovali, kako zatreti zadružno gibanje.

Istrski deželni zbor.

Ker so italijanski fakini surovo napadali slovanske istrske poslance, morala je vlada preseliti deželni zbor iz Poreča v Pulj, in sedaj ga misli prestaviti v Koper. Toda italijanski listi že oznanjujejo, da se nahajajo tudi v Kopru italijanski paglavci, ki niso nič bolj omikani nego oni v Poreču in v Pulju. Vlada bi morala trdo potipati italijansko fakinažo, ne pa da beži pred njo iz jednega mesta v drugo.

Avstrijski poslanik v Petrogradu.

Pretečene dni je dospel v Petrograd novoimenovani avstrijski poslanik baron Leksa-Ehrenthal. Ruski listi pišejo o njem, da je ruskemu društvu dobro poznan, ker je že bival dvakrat kot avstrijski uradnik v Petrogradu, kjer se je tudi naučil ruskega jezika ter se seznanil z ruskim slovstvom. Ruski listi hvalijo nadarjenost, znanje in zasluge novega poslanika ter želijo, da bi čuval in okreplil dobre razmere med sosednima državama. To je tudi želja vseh avstrijskih Slovanov, kajti v zvezi z Rusijo in ne z neznačajno Nemčijo leže pogoji za boljšo bodočnost avstrijske države.

Dopisi.

Iz Maribora. (Čitalnični večer.)

Marljivi odbor naše Čitalnice je priredil 18. t. m. v Gambrinovih prostorih večer, da se udje tudi v dolgem postu enkrat zberejo. Vspored je bil sestavljen iz pesmi, sviranja in gledališnih iger. Pesmi, ki so se pele, bile so večidel narodne. Odkar imamo novega pevovodjo, strokovnjaka prve vrste, nenavadno nadarjenega mladega umetnika, neguje naš lepi mešani zbor narodno pesem s posebno vnmemo; pevovodja se njih nežnosti in globokosti čustva ne more nasladiti. In zares, Slovenci imamo v narodnih pesmih prekrasen, dragocen zaklad, ki nas slobodno napolnjuje s plemenitim narodnim ponosom. Seveda ob nemški meji tega zaklada ni iskati; tuji živelj ga je žalibog razjedel; toda čim dalje prodiramo proti sredini našega ozemlja, tem lepše, tem krasneje se razlega slovenska pesem. Čuvajmo jo, negujmo jo! Naš zbor pa ve te pesmice tudi tako peti, da brez baharije rečeno, devet mest prepotovavši ne najdeš takega petja. Gotovo ga ni tako trdo-

spomnili, da smo na jutrovem, kjer so hiše od zunaj zelo neznatne in zaprte, le znotraj je vsa krasota.

Preskrbljeni smo bili v tem hotelu precej dobro; seveda so jedi druge, kakor doma ali vsaj drugače pripravljene t. j. ne po našem okusu; najraje imajo tam ovčjo pečenko in zato smo jo tudi mi vsakokrat na mizo dobili, kar je marsikteremu slabo ugajalo; žeje ni bilo mogoče ugasiti, ker je vino brez vsake kisline in celo toplo, kakor tudi Nilova voda (studenčnice nimajo), ki je v glinastih vrčih pred nami stala. Stregli so nam zamorci, z rdečim fesom (kapico) na glavi, drugače pa belo oblečeni; kako so nas gledali, ko smo vsi skupaj glasno svojo molitev opravljali pred in po obedu; menim, da je to velik utis na nje napravilo. Najbolj nadležna je pa tu vročina, kteri ni mogoče ubežati; nikdar ni žarečega solnca zakril kak oblček in solnčni žarki pečejo tu že meseca aprila mnogo bolj, kakor pri nas v pasjih dnovih; zato imajo tamošnji prebivalci, kadar zunaj hodijo, glavo zavito in tilnik z gostim pajčolanom zakrit, da jih solnce ne premaga; tudi mi smo se tako zavarovali. Zelo sitne so tudi muhe in komarji; nad posteljo sem imel razobešeno veliko fino mrežo, pa vendar se je včasih kakšen komar utihotapil; zato smo bili v 4 tednih že vsi v licu in na rokah

zagoreli, opikani in polni srbečih mozolov. Kadar sem bil v svoji sobi, me je še navadno nekaj drugega vznemirjalo ali pa včasih tudi kratkočasilo; v sosedni sobi, (od moje ločeni samo po tanki steni in zaprtih vratih) stanoval je gospod (tudi duhovnik in romar), ki ima navado — glasno misliti t. j. kar misli, to tudi glasno izgovarja; slišal sem marsikaj, česar bi mi ne bilo treba vedeti; ko je na pr. videl, da so nekteri romarji zvečer šli k Bavarcu Gorfu pivo pit, se je nad tem silno hudoval, rekoč: kaj? naši domačini in podložni tam v lepi Evropi zdaj za nas romarje molijo, jaz bi se pa naj tukaj po gostilnah klatil? jaz tega ne storim; ne, nikakor ne! — Žal, da je ravno tega blagega gospoda prelata pozneje mrzlca in griza silno hudo zdelala; tako me žeja, mi je tožil, da bi spil 5 litrov vode, ako bi smel.

Gibanje in življenje po mestnih ulicah je onemu v Aleksandriji precej podobno, pa vendar mnogo bolj živahno in zanimivo, ker se kaže v izvanrednih slikah in najbujnejših barvah; prehodil sem že nekaj sveta, pa kar sem v Afriki videl in slišal in vohal in skušil, to me je osupnilo; bil sem že na Dunaju, v Rimu, Neapolju, v Parizu itd., pa takega hrumenja, šumenja in bobnenja, takega drvenja, dirjanja in drdranja, takega ropota, klopota in krohota, kakor v Kajri, še nisem nikjer na

svetu našel! Na Evropejca upljiva ta čudni dirndaj v začetku dovolj neprijetno; in to tembolj, ker ne razume opominov, s katerimi ga Afrikanci opozarjajo na preteče mu nevarnosti; še zdaj mi skorej doni po ušesih tisti dolgozategnjeni »ôa« ali pa »asep« (menda toliko, kakor: pazi!) s katerim so nas kočijaži in jezdec v enomer uznemirjali; toda, če se na to stran izogneš, ti že drug zakliče: riglak (pazi na svojo nogo), ali da-herak (na hrbet), ali pa samo: ja sidi (pozor gospod)! Zdelo se mi je, da na jutrovem sploh ne znajo ljudje mirno ali tiho govoriti; vsaka stvar, vsaka ponudba ali vsaka najmanjša kupčija izvršuje se z velikim upitjem; največji kričaji so pa tisti turški fantalini, ki nam ponujajo osle za jahanje; no, si misliš, se pa vsedem na osla, da bo mir; pa narobe; zdaj se še le prične prava gonja, ker eden deček beži spredaj in glasno oznanja vsem, da prijaše zdaj velik gospod, kojemu se naj izognejo; dva druga pa zadaj ali od strani obdelujeta in spodbujata s kolom in gorkimi besedami ubogega, pogosto že krvavečega dolgouhca; seveda se včasih zgodi, da se osel spodtakne ter zgrudi in da tudi jezdec strmoglavno na prašno zemljo telebne; v takih trenotkih se gonjači za hip pomirijo in nekako sramežljivo in hudomušno pravijo: mašek t. j. nič ne dene! Sreča je le ta, da se jezdec